

DE KONING-STADHOUDER RICHT ZIJN PALEIS IN. Rijkdom en symboliek in de zeventiende eeuw.

Antwoorden bij CKV2 museumles

Pagina 3 Stadhouders Willem III en koning Lodewijk XIV: in het kort

- 1a Overeenkomst: voorplein, hoofdgebouw met vooruitstekende paviljoens, verschillen (Wat Versailles wel heeft): zijvleugels zijn veel breder, pilaren langs de gevels, veel meer bijgebouwen, ramen in het dak
- 1b Pilasters en timpaan.
- 1c Zwijn en hert (aan de linker en rechtergevel) en jachtgodin Diana (herkenbaar aan het maantje op haar hoofd) op de middengevel.
- 1d Zwijn, hert en jachtgodin: Het Loo werd gebouwd als jachthuis

Pagina 4 Het voorhuis (vestibule), Oude Eetzaal en Nieuwe Eetzaal

- 2a Bovendeurstukken: krijgshaftige Romeinse harnessen, helm, vazen en bloemslingers.
- 2b Wit marmer en rood marmer. Deze waren in Noord-Europa kostbaar en werden dus geïmiteerd.
- 2c Bloemen, rozetten, acanthusbladeren, medaillons met Romeinse keizerskoppen, lauwerkransen.
- 2d Wandkleden zijn geweven.
- 2e Pilaren, pilasters, ionische voluten, beeldhouwwerken
- 2f Tekens opdracht

Pagina 5 Verzamelingen. De Bibliotheek

- 3a De voorwerpen worden verschillende malen weerspiegeld. De kamer lijkt groter. Voorwerpen zijn hierdoor van verschillende kanten te zien.
- 3b Nee, het is niet logisch, want boeken waren destijds geen dure verzamelobjecten. Dure spiegelp plafonds en –wanden werden vooral gebruikt voor het weerspiegelen van de uitgestalde en vooral kostbaarste voorwerpen. Waarschijnlijk is deze kamer bedoeld als porseleinkabinet van koningin Mary.
- 3c Barometer, wereldbol (globe) en hemelbol
- 3d De vele wetenschappelijke ontdekkingen die in de 17de eeuw gedaan werden, werkten vooral door op de handel. De VOC schepen kon m.b.v. de barometer beter weersveranderingen voorspellen, met een ‘actuele’ wereldglobe en hemelglobe konden ze beter hun route bepalen.

Pagina 6 Schilderijenverzameling. De Galerij

- 4a Het is een tentoonstellingsruimte voor de stadhouderlijke schilderijenverzameling.

Achterliggend doel: tijdens grote diners, wanneer de gasten tussen de maaltijden door moesten wachten, was de galerij een ideale verblijfplaats. Op deze wijze maakten de gasten kennis met de verzameling van de gastheer, welke op deze manier zijn goede smaak en brede interesse kon tonen.

- 4b Hier aanwezig zijn: portretten, groepsportretten, staatsieportretten, historiestukken, jachttafereelen, allegorische voorstellingen.

- 4c Vlak onder en naast elkaar, zodat de wand gevuld wordt.
- 4d Na 25 jaar oorlog met Frankrijk wordt de Vrede van Rijswijk in 1697 gesloten. Willem III wordt hier als overwinnaar geportretteerd. Ceres, flora en Neptunus staan voor triomfen te land en ter zee. Mercurius, de god van de handel en Astrae, godin van de voorspoed, verwijzen naar de wens dat handel en nijverheid zullen toenemen in deze periode van vrede. Boot op achtergrond (de Republiek als machtige zeevarende natie), vruchtbaarheidsboekjes, engelen in de lucht.
Dit is een voorstudie.
- 4e Genrestukken, portretten, landschappen en stillevens

Pagina 7 Leven in een kunstwerk. De vertrekken van koningin Mary.

- 5a Op wandbekleding, stoelbekleding, bekleding hemelbed (en als je naar buiten kijkt: de vormen van de buxushaagjes in de paleistuinen).
- 5b Alles past bij elkaar:
- Symmetrie is overal in terug te vinden (in decoratiemotieven én in de indeling van de zaal en plafond).
 - Bloemen-afbeeldingen en acanthusblad komen overal op voor: wandbekleding, schilderijen, plafondschildering, op het kamerscherm.

Door hofontwerper Daniël Marot is de decoratie van deze zaal met zorg samengesteld; aangezien deze zaal koningin Mary's ontvangstkamer was (en dus pronkkamer) stonden hier de meest en bijzondere materialen, voorwerpen en verzamelingen. Met name de zilveren toilettafel en de uitgebreide porseleinverzameling zijn een uiting van het tonen van het kostbaarste bezit.

- 5c Mary hield van borduren. Bekijk het kleine scherm rechts, daar is goed te zien dat deze is geborduurd. Het grote scherm is vermoedelijk door Mary zelf geborduurd.

Pagina 8 Porseleinverzameling. Mary's cleerkamer en haar hoekkabinet.

- 6a Kleine flesjes, schalen, kommen, bloemvazen, urn, kandelaars.
- 6b Symmetrisch, naast elkaar, op kleine richels aan de wand rondom de haard. Piramidevormig neergezet.
- 6c Chinees: bomen, daken van huizen. Niet Chinees: bloemen, bladmotieven

Pagina 9 Grootse wandschilderingen. Het trappenhuis

- 7a+b Het decoratieschema is af te leiden uit de functie van deze ruimte: een statige trap waar alleen de koning-stadhouder, zijn vrouw en gasten gebruik van maakten; vol symboliek als verwijzing naar de functie van het huis (jachthuis en dus verwijzingen naar de jacht op het plafond en tussen de ramen), wereldse contacten (de oosterse mannen) en de vruchtbaarheid die onder Willem III's heerschappij tot stand kwam (de landbouwgodin Ceres en de jachtgodin Diana, aan weerszijden van de deur naar de Audiëntiezaal).

Pagina 10 Op weg naar een belangrijke ontmoeting. De Audiëntiezaal.

- 8a Bij beide functies komt de zaaldecoratie goed tot zijn recht. Bezoekers zullen onder de indruk zijn geweest van deze grote zaal, vol (symbolische) schilderijen. De idyllische en landelijke taferelen op de wanden zijn volledig naar de smaak van die tijd. Er wordt gesuggereerd dat de lieflijke

- en vredige landschappen de vrede verbeelden wanneer koning-stadhouder Willem III aan de macht is.
- 8b Italië.

Pagina 11 Symbolen rond het bed van de koning-stadhouder.

- 9a Er zijn twee leeuwenkoppen in het bed. De kleine is de neus van de grote.
- 9b Vaandels, kanonnen, knotsen, zwaarden en helmen op speren.
- 9c De leeuw is het symbool voor de Nassause leeuw (als Engelse leeuw zou hij gekroond zijn) en de eenhoorn staat symbool voor het huis Stuart (Groot Brittanië).
- 9d Ik zal handhaven. Men sprak Frans aan het hof!
- 9e Lijfspreuk.

Pagina 12 De confituurkelder

- 10a De vaas heeft vele tuitjes: voor elke (kostbare) bloem een eigen tuitje. Hierdoor kwam elke afzonderlijke bloem goed tot zijn recht en kon deze goed bekeken worden.
- 10b Turkije.
- 10c Chinese pagode.
- 10d Landschappen, figuren, bloemstukken, dorpen en steden. Gemaakt in Delft, Nederland.

Pagina 13 Een mythologische tuin.

- 11 a t/m d. Eigen observatie en motivatie.
- 11e. Overeenkomsten: symmetrie, krullende vormen. Verschillen: de tuin is minder gedetailleerd.

Pagina 14 Verzameling exotische planten in de Koninginnetuin

- 12a. Olijfbomen, laurierbomen, vijgenbomen.
- 12b. Een winter-verzamelplaats voor exotische planten. Genoemd naar de exotische sinasappelboompjes, waarvan er op Het Loo natuurlijk velen stonden.
- 13a t/m d Thuisopdrachten